

LUND UNIVERSITY

Problematiskt att slopa stöd till Palestina

Persson, Anders

Published in:
Svenska Dagbladet, Brännpunkt

2018

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Persson, A. (2018). Problematiskt att slopa stöd till Palestina. *Svenska Dagbladet, Brännpunkt*.

Total number of authors:
1

Creative Commons License:
Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

Prova nu Läs utan kostnad i 2 månader, därefter 185 kr/mån tillsvidare. Avsluta när du vill.

”Problematiskt att slopa stöd till Palestina”

Det finns såväl historiska som strategiska och politiska skäl till varför Sverige stödjer det palestinska statsbyggandet, skriver Anders Persson, statsvetare och Mellanösternforskare vid Lunds universitet.

🕒 12 min

Läs mer om Israel-Palestina-konflikten

Sveriges utrikesminister Margot Wallström (S) och den palestinske presidenten Mahmoud Abbas vid invigningen av Palestinas ambassad i Stockholm 2015. Foto: Fredrik Sandberg/TT

DEBATT | PALESTINA

Under senare år har det svenska biståndet och det statsbyggande stödet i Palestina varit häftigt omdebatterat, senast i samband med den nya rapporten från Human Rights Watch (HRW) om systematiska palestinska människorättskränkningar mot den egna befolkningen. Debatten i Sverige får extra bränsle då den allt oftare förs inom ramen för flykting- och integrationspolitiken, vilket innebär att många som varken bryr sig det minsta om vare sig Israel eller Palestina deltar i debatten och använder Palestinafrågan som ett slagträ mot politiker

som de redan tycker illa om av helt andra anledningar. På samma gång är det såklart nyttigt att medborgare i en demokrati ifrågasätter en politik som inte lett till vad den syftat till, det vill säga fred i form av en palestinsk stat vid sidan om Israel inom ramen för det som kallas för en tvåstatslösning.

Debatt

Det här är en argumenterande text med syfte att påverka. Åsikterna som uttrycks är skribentens egna.

Kritiken mot det svenska biståndet finns i stora delar av det politiska etablissemangen i Sverige – från höger till vänster med liberaler emellan. Den konservativa, kristna högern (KD) och den mer främlingsfientliga, nationalistiska högern (SD) är de krafter som för närvarande är mest kritiska till den palestinska myndigheten på grund av dess stöd till terrorism, martyrglorifiering, bristande demokrati, MR-kränkningar och korrupcion. Liberalerna är aningen mildare i sin kritik, men vill att biståndet ska frysas efter Mahmoud Abbas antisemitiska uttalanden tidigare i år. Centerpartiet och Moderaterna är mer ljumma i sin kritik av biståndet, men vill se högre krav, ökad transparens och bättre uppföljning. Inom delar av vänstern ses biståndet utan en fredsprocess som ett direkt eller indirekt stöd åt Israels fortsatta ockupation.

Det svenska ekonomiska stödet till den palestinska myndigheten har pågått under många år, oavsett regering.

Så varför fortsätter Sverige då med det statsbyggande stödet och att samarbeta med den palestinska myndigheten år efter år trots all kritik, trots att fredsprocessen för länge sedan upphört och trots att en palestinsk stat förefaller vara mer avlägsen än någonsin tidigare?

Det första skälet är historiskt: Sverige gick tidigt i bräsch för att legitimera palestinierna och PLO under 1970-talet. USA och Israel kritiserade häftigt denna politik under många år tills de båda gjorde tvärvändningar och anammade den själva i slutet på 80-talet och början på 90-talet i samband med att fredsprocessen inleddes. Den

akademiska forskningen har tydligt slagit fast att Europas, inklusive Sveriges, visionära roll gjorde det lättare för såväl USA som Israel att inleda en dialog med PLO, vilket resulterade i Osloavtalet 1993. Det är inte uteslutet att liknande omsvängningar kan ske i dag. En realistisk bedömning är att det finns 1 procents chans att Donald Trump pressar Israel till att avsluta ockupationen eller delar av den.

Det svenska ekonomiska stödet till den palestinska myndigheten har pågått under många år, oavsett regering. Under Löfvens regering upphörde det svenska direktstödet till den palestinska myndigheten inom Palestinastrategin och det statsbyggande stödet tog sig andra former, inklusive stöd till det civila samhället. Ändå fortsätter kraven på att direktstödet till den palestinska myndigheten ska upphöra. Genom stödet till det palestinska civilsamhället har Sverige faktiskt bidragit till den senaste HRW-rapportens framtagande genom att finansiera åtminstone en av organisationerna som tagit fram underlag till rapporten.

Det andra skälet är strategiskt: den israelisk-arabiska konflikten är fortfarande ett öppet sår som skapat en enorm instabilitet i Mellanöstern under de senaste 70 åren – från flera stora krig i regionen, till spänningar mellan supermakterna under det kalla kriget, till inbördeskrig i Jordanien och Libanon, till ett globalt terrorhot under flera årtionden. Den moderna terrorismforskningen ser kapningen av ett civilt israeliskt trafikflygplan 1968 som startpunkten för den moderna terrorismen. På 80-talet ersatte militanta islamistgrupper de vänster/sekulära/nationalistgrupper som tidigare varit dominerande. Al-Qaidas ledare Usama bin Laden talade ofta om palestinerna i sina tal och den direkt ansvarige för 11 september-attackerna, Khalid Sheikh Mohammed, berättade i förhören efter sitt tillfångatagande att hans fiendtlighet mot USA härstammade från landets politik gentemot Israel. I dag säger Itamar Rabinovich, en av Israels mest respekterade akademiker som tidigare var chefsförhandlare i fredssamtalen mellan Israel och Syrien, att inbördeskriget i Syrien inte skulle ha utbrutit om Israel och Syrien slutit fred på 90- eller 00-talen. Bland de viktigaste argumenten för en palestinsk stat är att en sådan skulle bidra till fred och stabilitet i regionen, samt minska spänningarna mellan Europa/USA och den muslimska världen.

De flesta av kritikerna från samtliga politiska håll har

rätt i sak i sin kritik av den palestinska myndigheten, men ingen av dem har kunnat presentera ett alternativt, bättre styre än den palestinska myndigheten eller PLO på Västbanken.

Det tredje skälet är politiskt: alla nyckelaktörer i konflikten, förutom de militanta islamisterna, vill fortfarande att den palestinska myndigheten ska fortsätta existera, något som förutsätter internationellt bistånd, trots alla väl kända brister hos myndigheten. Israels strategi förefaller vara att äta kakan, ha den kvar och samtidigt klaga på den. Det är bara extremister i Israel, långt till höger om premiärminister Benjamin Netanyahu, som på allvar vill avveckla den palestinska myndigheten. Alternativen skulle i så fall vara att Israel tar över (enstatslösning), att Jordanien tar över (konfederation), att Hamas tar över (eskalerad konflikt) eller att palestinierna fördrivs. Samtliga alternativ skulle innebära att tvåstatslösningen går förlorad.

De flesta av kritikerna från samtliga politiska håll har rätt i sak i sin kritik av den palestinska myndigheten, men ingen av dem har kunnat presentera ett alternativt, bättre styre än den palestinska myndigheten eller PLO på Västbanken. Förmodligen skulle samtliga mildra sin kritik betydligt ifall de kom i regeringsställning. Det är viktigt att komma ihåg att EU:s och Sveriges vision om en tvåstatslösning bygger på en stark, inte svag, palestinsk myndighet. En kraftigt försvagad palestinsk myndighet skulle öppna dörrarna på vid gavel för alla slags extremister, inklusive de militanta islamisterna. Med de hårda lärdomarna i färskt minne från statskollapser i Irak, Syrien och Libyen är det väldigt svårt att se hur en sådan utveckling skulle tjäna svenska nationella intressen i Mellanöstern.

Anders Persson

statsvetare och Mellanösternforskare vid Lunds universitet

Anders Persson. Foto: Pressbild

Så kontaktar du SvD Debatt:

Redaktör: Carina Stensson,
Biträdande redaktör: Björn Jorner,
Mejl: debatt@svd.se,
Telefonnummer: 08-135149,
Twitter: [@SvDDebatt](https://twitter.com/SvDDebatt),
Facebook: [SvD Debatt](https://www.facebook.com/SvDDebatt)

[Bli först att kommentera](#)

0 kommentarer

Komentarsfältet är öppet kl. 07–22 måndag-fredag, och kl. 09–20 lördag-söndag